

Kuntalaisfoorumi 17.4.2024

Asemanseudun liikuntasalissa

Kunnan päätöksenteon ja toiminnan perusteet

Kuntalaisfoorumin ohjelmaa

- Kahvi klo 17.30 – 18.00
- Tilaisuuden avaus khal pj Josefina Nissilä
  - Muistion tilaisuudesta laatii työllisyyskoordinaattori Pipsa Vuorela
- Puheenjohtajan toimii kvalt pj Taina Lonka
- Tilaisuuden teemojen läpikäyntiä, kj Harri Anttila
  - Mukana myös tekninen johtaja Juho Jylhä ja hyvinvointijohtaja Anu Koistinen sekä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen edustajia.
- Lyhyitä kommentteja teemojen esittelyn aikana
- Lopuksi vapaa sana

Kuntalaisfoorumin teemat

- Kuntalaisten kuulemisen ja osallisuudet toimintamalli
- Kunnan väestö- ja lapsimäärän kehitys
- Kuntatalouden haasteet ja mahdollisuudet
- Kunnan strategiset tavoitteet ja vetovoiman vahvistaminen
- Palvelujen järjestäminen ja turvaaminen

Kuntalaisten osallisuuden ja kuulemisen toimintamalli

Kuntalaisten osallisuuden ja kuulemisen toimintamalli

Kunnan toiminnan avoimuuden varmistamiseksi

- Palvelulupaus
- Kuntalaisten kuulemisen ja osallisuuden toteuttaminen tavat
- Ohjeet kuntaorganisaation mallin toteuttamisesta

Paneelit uutena toimintatapana

- Kuntalaisista koostuvat paneelit kunnan päätösten ennakoarvioinnissa ja osallistavassa budjetoinnissa
- Toimivat valmistelijoiden tukena ja käsittelevät päätöksentekoon tulevia aiheita

KUULEMISEN JA OSALLISUUDEN PALVELULUPAUS

Kunta kertoo aktiivisesti vireillä olevista laajemmin kuntalaisista koskevista asioista

Kerromme vireillä ja valmistelussa olevista asioista, jotta kuntalaisella on mahdollisuus osallistua ja ilmaista oma näkemyksensä. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi kaavaprosessien eri vaiheet ja suuret investointisuunnitelmat. Näin saat mahdollisuuden kertoa näkemyksesi, antaa palautetta tai herättää kansalaiskeskustelua ennen päätöksentekoa.

Kunta tiedottaa säännöllisesti ja aktiivisesti eri tiedostuskanavia käyttäen

Tiedotamme monikanavaisesti ja ajankohtaisesti antaen kuntalaisille mahdollisuuden seurata kunnan toimintaa ja tarvittaessa reagoida siihen. Tarkemmin tiedottamisesta kerrotaan viestintäohjeessa, joka löytyy kunnan kotisivuilta.

Kunnan ja kuntalaisten olosuhteiden arvioimiseksi kunta kerää tietoa asukas- ja yritys-kyselyillä

Joka toinen vuosi keräämme tietoa ja mittaamme tyytyväisyyttä kyselyjen avulla. Vastausten avulla arvioimme kuntalaisten ja yritysten tarpeita sekä odotuksia kunnan toiminnan kehittämiseksi ja päätöksenteon tueksi.

Paneelit edustavat erilaisia kuntalaisryhmiä

Kuntaan muodostetaan nuorten vaikuttaja-ryhmästä, vanhus- ja vammaisneuvostosta, järjestötoimijoista, yrittäjistä ja lapsiperheistä koostuvat paneelit, jotka osallistuvat aktiivisesti valmisteltaviin asioiden arviointiin. Paneelit ovat kunnanhallituksen nimittämiä toimikuntia, jotka kokoontuvat säännöllisesti. Paneelien avulla toteutetaan osallistavaa budjetointia ja strategian toteutumisen arviointia.

KUULEMISEN JA OSALLISUUDEN PALVELULUPAUS

Kuulemistilaisuudet taustoittavat mahdollisia lausuntoja ja kirjallisia mielipiteitä

Tilaisuuksia järjestetään, kun on tarpeen pyytää suunnitelmista lausuntoja ja kirjallisia mielipiteitä. Kuntalainen tai asianosainen voi esittää lausuntona tai kirjallisena mielipiteenä vaihtoehtoisen toimenpide-ehdotuksen.

Foorumit ovat avoimia, teemallisia ja säännöllisiä keskustelutilaisuuksia

Foorumeissa käsitellään aiheesta kiinnostuneiden kuntalaisten kanssa ajankohtaisia, etukäteen ilmoitettuja aihepiirejä. Omat fooruminsa voi olla esim. järjestöille, lapsille ja nuorille, vapaa-ajanasukkaille ja yrittäjille. Foorumit voivat kokoontua 1-4 kertaa vuodessa.

Muu palaute

Kuntalainen voi antaa kunnan toiminnasta palautetta sähköisesti kotisivujen palautelaatikon ja väärinkäytöksistä Whistleblow -sivuston kautta. Palautetta voi antaa myös sähköpostitse tai puhelimitse. Palautteeseen reagoidaan ja vastataan mahdollisimman pian, jos se sisältää toimenpide-ehdotuksen.

Palvelulupauksen toteutumisen seuranta

Palvelulupauksen toteutumista seurataan talousraportoinnin yhteydessä ja raportoidaan hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa.

Vireilletulo

Valmistelu

Kuntalaisaloite	Aloitteen voi tehdä kuka tahansa kunnassa asuva (myös ulkomaan kansalainen) uusista toimenpiteistä liittyen kunnan toimintaan tai yhteisön yleiseen toimintaan. Kaikki kuntalaisaloitteet käsitellään ilman aiheetonta viivytystä. Kunnan on ilmoitettava aloitteen tekijälle aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Valtuustoaloite	Kunnanvaltuutetulla on erityinen oikeus tehdä esityksiä valtuutettuna tai kuntalaisten puolesta, mitkä on otettava viralliseen käsittelyyn. Kunnanvaltuuston kokouksessa aloite esitetään ja jätetään kirjallisena.

Kuntalaisfoorumit ja kyselytunnit	Asukkaiden ja kunnan välinen informaation jakamisen ja vuorovaikutuksen foorumi: asukkaiden näkemykset kunnan tietoon. Voidaan kohdistaa myös tietyille kuntalaisryhmille esim. lapsille tai yrittäjille.

Kuntalaispalaute	Kuntalainen voi jättää milloin vain palautetta kunnan toiminnasta kotisivujen palautelaatikon ja Whistleblow-ilmoituskanavan kautta (väärinkäytökset) tai ottamalla yhteyttä luottamushenkilöön. Palautteeseen vastataan aina, kun palautteen antaja on jättänyt yhteystietonsa.

Paneelit & vaikuttamis-toimielimet	Kunnanhallituksen nimittämiä toimikuntia, jotka kokoontuvat säännöllisesti: vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorten vaikuttajaryhmä sekä järjestö-, lapsiperhe- ja yrittäjäpaneeli. Tekevät aloitteita ja esityksiä kunnalle. Antavat lausuntoja ja tuovat asukkaiden näkemykset kunnan tietoon. Paneelien ja vaikuttamis-toimielinten avulla toteutetaan osallistuvaa budjetointia ja strategian toteutumisen arviointia.

Kuulemis-tilaisuudet	Tilaisuuksia järjestetään, kun on tarpeen pyytää suunnitelmista lausuntoja ja kirjallisia mielipiteitä. Kuntalainen tai asianosainen voi esittää lausuntona tai kirjallisena mielipiteenä vaihtoehtoisen toimenpide-ehdotuksen.

Lausunnot ja mielipiteet	Julkaistuja esityksistä, kuten kaavoituksista, kaikilla kiinnostuneilla ja asianosaisilla on mahdollisuus antaa lausuntonsa tai mielipiteensä. Lausunnot ja mielipiteet kootaan yhteen ja julkaistaan.

Vuoro-vaikutteinen valmistelu	Otakantaa.fi-palvelussa elinympäristöpalveluiden hankevalmistelu eri menetelmin ja sähköisen osallistumisen muotoin: hanke-esittely, keskustelut ja kyselyt Kyselyt ja haastattelututkimukset

Osallistuva budjetointi

Päätöksenteko

Toimeenpano

Muutoksen-haku	Muutoksenhauksen kohteena ovat yleensä kunnan viranomaisen lopulliset päätökset. Sen sijaan valmistelua tai täytäntöönpanoa koskeviin päätöksiin ei voi hakea muutosta. Oikaisuvaatimuksen käsittely on kunnan sisäistä hallintomenettelyä ja hallinto-oikeudelle tehtävän kunnallisvalituksen pakollinen esivaihe. Valtuuston päätös: kunnallisvalitus hallinto-oikeudelle. Muiden toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset: oikaisu-vaatimus Hallintovalitus (erityislainsäädäntö) Kuntakantelu on aluehallintovirastolle tehty ilmoitus epäilystä, että kunta on menettänyt lainvastaisesti tai syyllistynyt laiminlyöntiin.

Kunnallinen kansan-äänestys	Kansanäänestys on neuvoa antava ja sen menettelystä säädetään laissa. Kansanäänestyksen toimeenpanosta päättää kunnanvaltuusto. Aloitteen äänestyksen järjestämisestä voi tehdä vähintään 4% 15 vuotta täyttäneistä kunnan asukkaista.

Vaikuttamis-toimielimet	Osallistuvat kunnan kehittämiseen ja ideoivat ja järjestävät tapahtumia sekä toimivat edunvalvojina.
Kansalais-toiminta	Monipuolista yhteistyötä ja vuorovaikutusta kunnan kanssa, esim. kyläyhdistysten toiminta.
Asukas- ja yhteisö-toiminta	Kansalaiset ja yhdistykset voivat olla myös tuottamassa alueen asukkaiden tarvitsemia palveluja, kuten kerho- ja harrastustoimintaa. Kolmannen sektorin merkittävä panos asukkaiden osallisuuden ja osallistumismahdollisuuksien vahvistamisessa vapaaehtoistoiminnan avulla.
Kuntalaisinfo	Tiedotetaan kunnan toiminnasta ja sen muutoksista.

Tiedottaminen

Kunnan tulee tiedottaa kunnan asukkaille kunnan toiminnasta ja sen muutoksista ja päätöksistä.	
Virallinen tiedotuskanava	Kotisivut: www.rautjarvi.fi - esityslistat ja pöytäkirjat - kuulutukset - voimassa olevat päätökset
Muu tiedottaminen	Kunta käyttää tiedottamisessa myös lehteä ja sosiaalisen median kanavia.

Rautjärvi
PADOT MURTAVA KOTI- JA KUTUPAIKKA

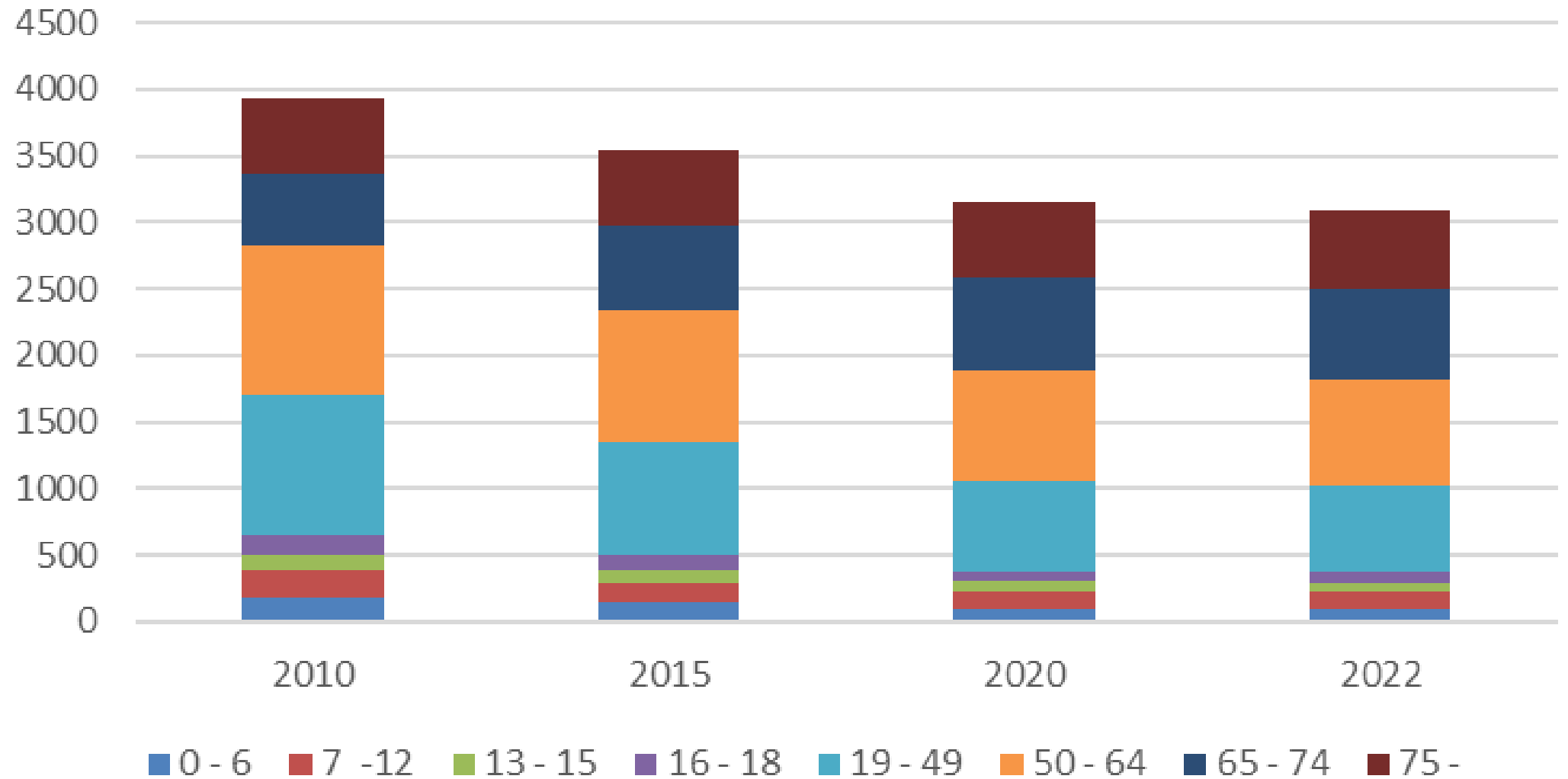

Kuntalaispaneelit

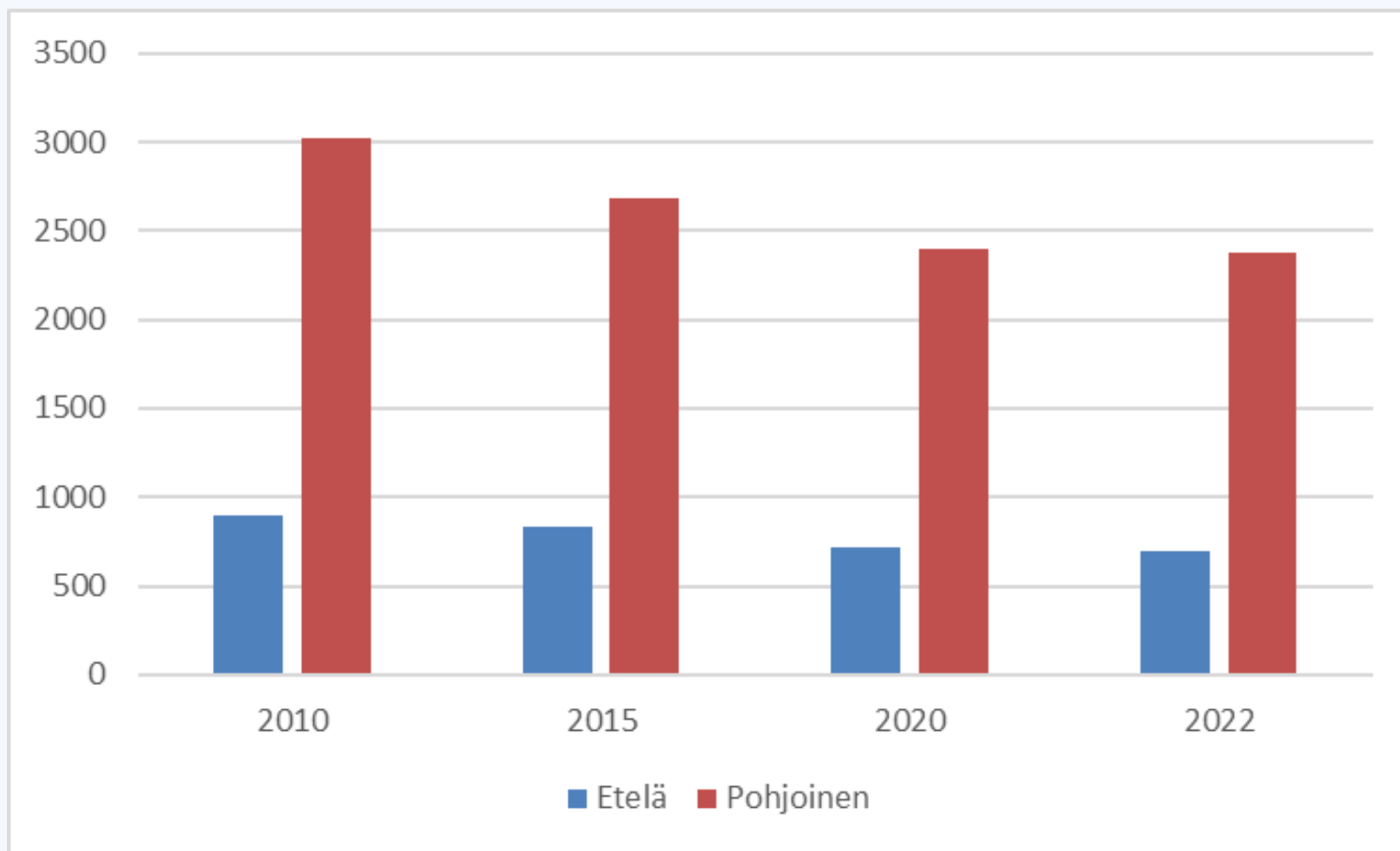
- Kunnanhallituksen toimikuntia, jotka nimetään 2-4 vuoden toimikaudeksi
  - Vanhus- ja vammaisneuvosto
  - Nuorten vaikuttajaryhmä
  - Järjestöpaneeli
  - Lapsiperhepaneeli
  - Yrittäjäpaneeli
- Kunnanhallitus pyytää esityksiä kuntalaisilta ja järjestöiltä esityksiä paneelien jäseniksi
- Paneeleihin nimetään 6 – 10 jäsentä, jotka edustavat eri toimialoja ja alueita sekä sukupuolien tasa-arvo.

Kunnan väestö- ja lapsimäärän kehitys

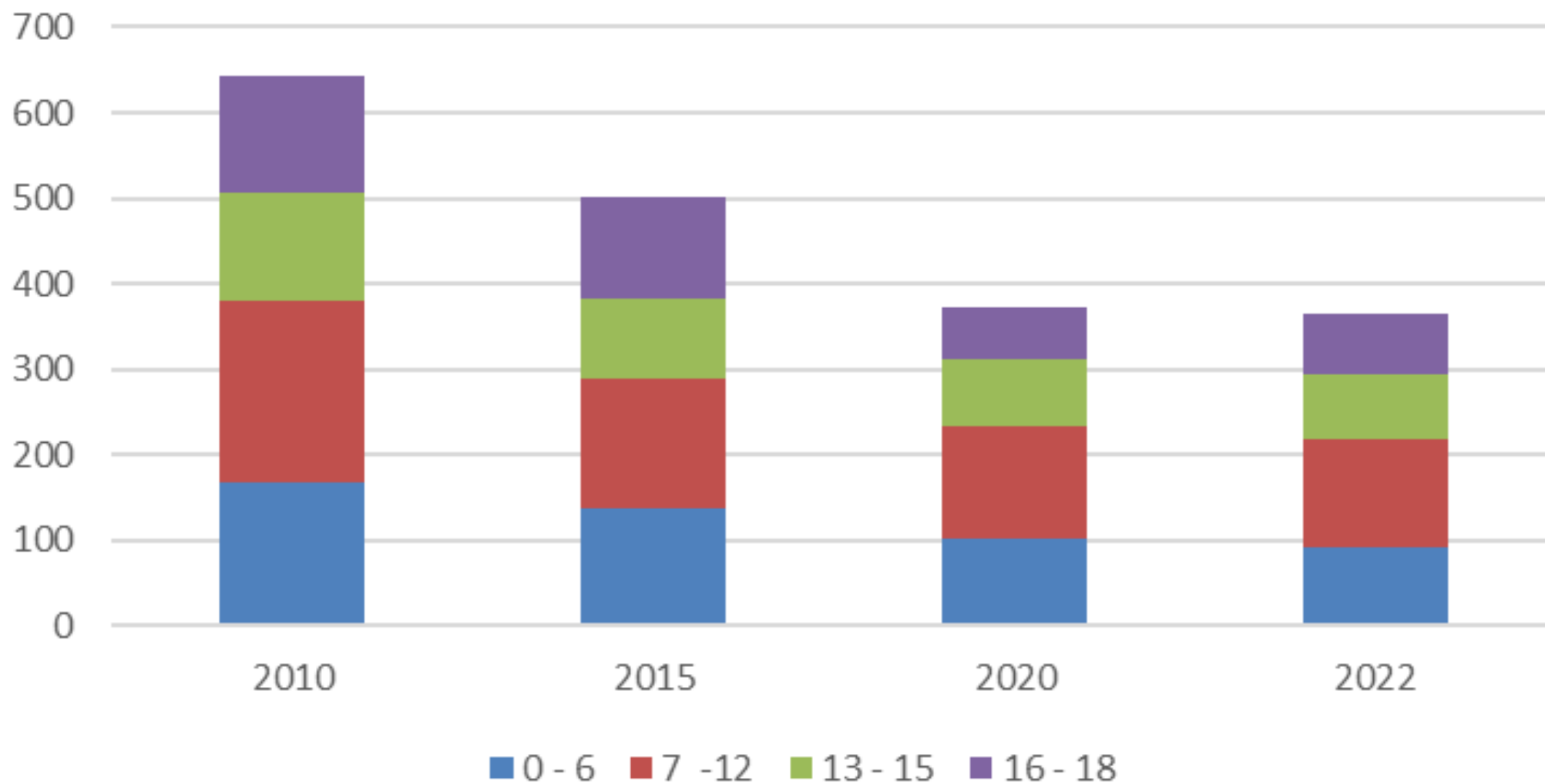
Väestön kehitys ikäryhmittäin

Väestökehitys suuralueittain

Lasten ja nuorten määrä

Syntyneet lapset

Syntyneet lapset	Yhteensä	As.seutu	Simpele
2023	12	4	8
2022	11	4	7
2021	8	2	6
2020	15	4	11
2019	13	2	11

Oppilasmäärät

	Simpeleen koulu	Asema	Yhteensä	Rautjärven lukio
2018	193	39	232	33
2019	190	28	218	31
2020	200	12	212	22
2021	196	12	208	25
2022	199	9	208	32
2023	193	9	202	45

Perusopetuksen oppilasennuste

	Simpeleen koulu	Asema	Yhteensä
2024-2025	189	5	194
2025-2026	184	5	189
2026-2027	175	7	182
2027-2028	173	5	178
2028-2029	155	5	160
2029-2030	145	4	149

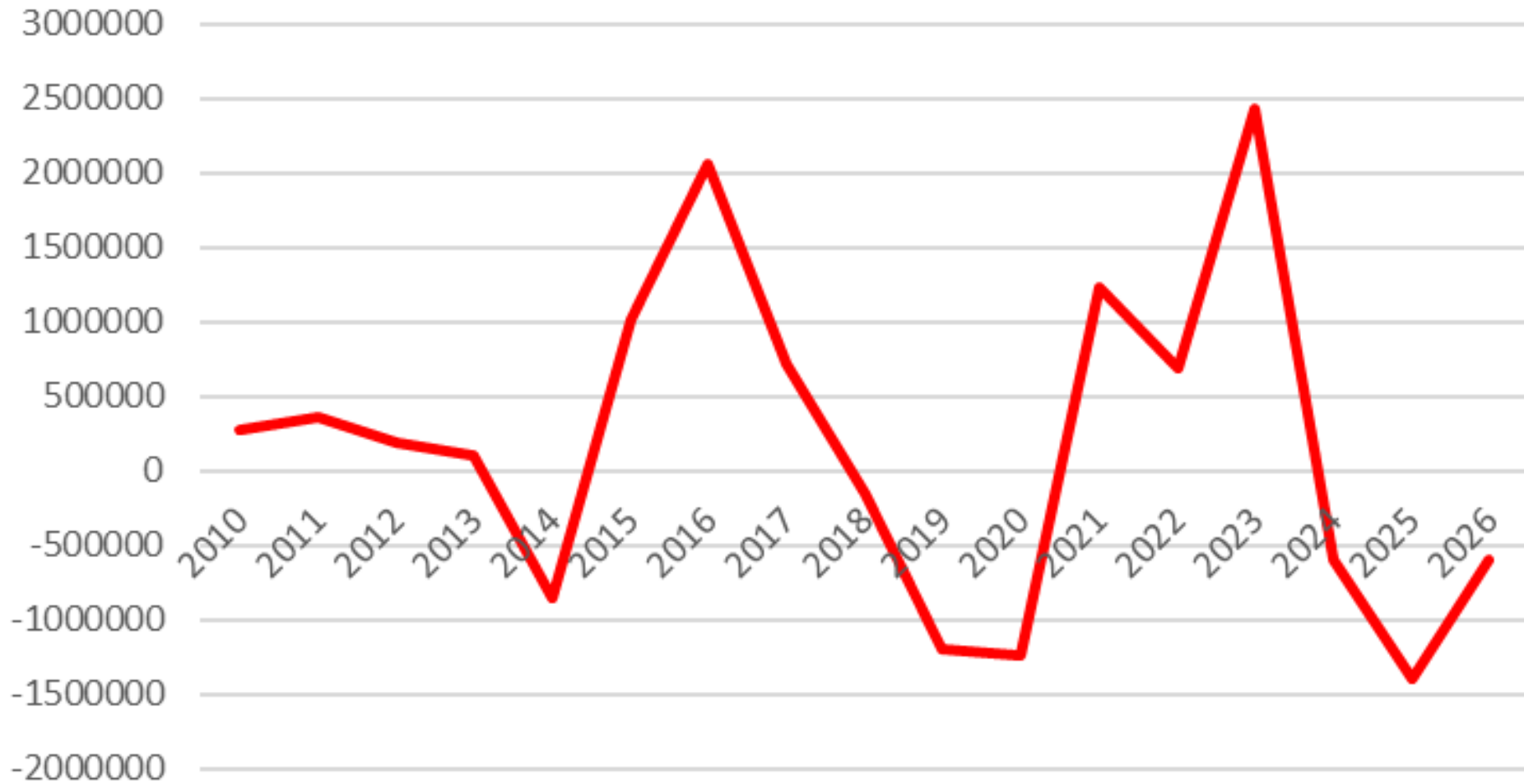

Lapsia varahaiskasvatuksessa

	Karhunpesä	Ryhmis	Perhep.	Simpele	Yht.
1/2018	22	10	8	44	84
1/2019	17	-	8	47	72
1/2020	18	-	7	43	68
1/2021	16	-	8	38	62
1/2022	16	-	8	40	64
1/2023	15	4	8	42	69
1/2024	13	6	7	42	68

Kuntatalouden haasteet ja mahdollisuudet

Kunnan talouden yli- ja alijäämät

Kuntatalous etsii tasapainoa

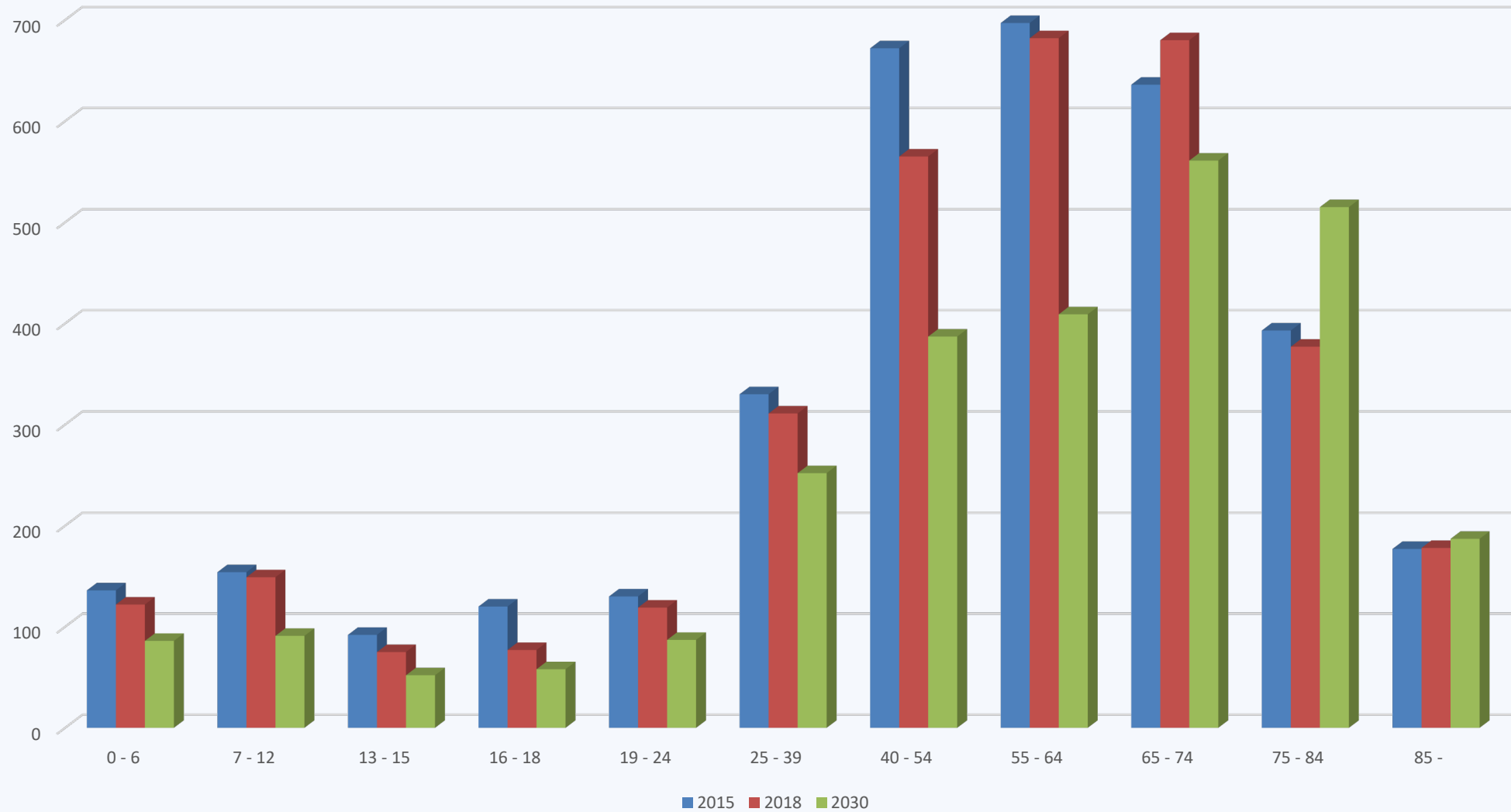
- Rautjärvi sai lisää ja menetti valtionosuuksia 2010-luvulla, kun perusteita muokattiin
  - Ensin saatiin harvan asutuksen lisä
  - Valtionosuusuudistuksessa menetettiin kun perälauta poistettiin
- Vuosina 2021 – 2023 yhteisöverotulot moninkertaistuivat
  - Rautjärven kunnallisveroprosentista Etelä-Karjalan alhaisin.
- Vuoden 2023 tulosta paransivat ns. verohännät
- Vuodelta 2022 ei kuitenkaan enää kertynyt yhteisöveroja ja verotulot leikkautuivat vuodesta 2024 eteenpäin

Kuntatalouden vakautta etsitään

- Tarvitaan noin 600.000 euron tasapainotustoimenpiteet vuosina 2025 ja 2026.
  - Vuodelta 2023 kertyneillä ylijäämillä voidaan tasata tulosta 2024 ja 2025
- Verotulotasausjärjestelmä tasaa muutosta vuonna 2026, jos järjestelmää ei muuteta
- Vuodesta 2027 eteenpäin on tavoitteena saada vakaampia kiinteistöverotuloja aurinkovoimaloista
  - Ensi vaiheessa kiinteistöverotulot kasvaisivat noin 350.000 euroa vuodessa
  - Vuosikymmenen lopussa tavoitellaan noin 1 M€ nousua nykyisestä.

Kunnan strategiset tavoitteet ja vetovoiman vahvistaminen

Väestörakenteen muutos

RAUTJÄRVEN KUNNAN STRATEGIA

Padot murtava koti- ja kutupaikka

ARVOT

Avoimuus
Yhteisöllisyys
Vastuullisuus

PAINOPISTEET

Rautjärveläinen identiteetti:

Viestitään ainutlaatuisuutta ja kunnan tarjoamia mahdollisuuksia houkuttelevalla tavalla.

Kasvun mahdollistajat:

- Innovatiivinen yrittäjyys
- Matkailupotentiaalin hyödyntäminen
- Tietoliikenne ja kulkuyhteydet
- Kotoisaa kuhinaa ja kulttuuritarjontaa

KASVUN PAIKAT

- Maine ja tunnettuus kasvaa
- Matkailu kasvaa
- Työikäisten pysyvyys kunnassa kasvaa
- Yritysten määrä kasvaa
- Veto- ja pitovoima kasvaa
- Hyvinvointi kasvaa

Kehityksen edellytykset

1. Muuttovoitto + 25 hlöä/v,

- työikäisen väestön säilyminen, luontaisella kehityksellä työvoima pienenee 33 %

1. Yrityselämä:

- Kasvuun tarvitaan lisää kokeilu-, kehitys- ja kasvuhakuisia yrityksiä.
- Kehitetään kunnasta yritystoiminnan keidas.
- Yrittäjyyttä ajatellaan uusilla tavoilla.

3. Matkailun potentiaalin hyödyntäminen

- Palvelukokonaisuuksia kehittämällä ja kausiyrittäjyyttä edistämällä matkailun hyödyt jäävät kuntaan.

4. Hyvät tietoliikenneyhteydet sekä saavutettavuus joukkoliikennevälinein

- Etätöiden tekeminen ja työikäisen väestön muuttaminen paikkakunnalle muuttuvat todellisiksi vaihtoehdoiksi panostamalla infrastruktuuriin.
- Toimiva infra mahdollistaa kunnan kasvun osana ympäröivää maailmaa.

5. Kulttuuri

- Kulttuuri vetää elämää puoleensa.
- Kunta edistää Rautjärven kulttuuri- ja tapahtumatarjontaa pitovoimatekijänä.

Erityisiä kehittämiskohteita

Alueen vetovoiman lisäämiseksi

- Kasarmikangas tapahtuma-alueena
- Hiitolanjoki matkailualueena
- Retkeily- ja pyöräilyreittien kehittäminen
- Simpeleen rautatieaseman käytettävyyden parantaminen

Palvelujen järjestäminen ja turvaaminen

Perusopetus

Varhaiskasvatus

Elinympäristöpalvelut

Kunnan muut palvelut

Muu elinvoiman tukeminen

Perusopetus ja lukio

Kouluverkko

- Simpeleen koulun investointi mitoitettiin pohjoispään alakoululaisille, yläkoululle ja lukiolle
- Aseman koulun tulevaisuutta pyrittiin turvaamaan Ruokolahden kanssa yhteistyössä – päätyivät rakentamaan uuden ylimitoitettun koulu
- Lapsimäärän aleneminen ei enää pystynyt ylläpitämään 3 opettajan koulua ja alkuopetusryhmäkin jää väliaikaiseksi.

Lukio

- Oman lukion säilyminen edellyttää, että noin 10 oppilasta saadaan vuosittain kunnan ulkopuolelta

Varhaiskasvatus

Tavoitteena perheiden arjen sujuvuuden tukeminen ja turvalliset olosuhteet

- Päiväkodin ja esiopetuksen ylläpito edellyttää noin 15 hoidossa olevaa lasta
  - Tavoitteena entisen koulukiinteistön hyödyntäminen ja moduulipäiväkodista luopuminen
  - Lapsimäärän laskiessa vaihtoehtoina ovat ryhmis, esiopetus Simpeleellä ja yhteistyö Imatran ja Ruokolahden kanssa
- Simpeleellä on päiväkodin lisäksi harkitaan toimintojen keskittämistä mahdollisesti vapautuviin hyvinvointiaseman tiloihin.

Elinympäristöpalvelut

- Rautjärven Veden toiminta-alue ja puhdas vesi osuuskunnalle turvaa merkittävä osan kuntalaisten tarpeesta
- Kunta on rakentanut tarpeiden mukaisesti taajamien hulevesiverkoston
- Tonteille ei ole ollut kysyntää, mutta taajama-alueita on hoidettu
- Taajamien yleis- ja asemakaavat vaativat päivitystä nyt uusia kaavoja on tehty elinvoiman edistämisen myötä
  - Uudentyyppiselle yritystoiminnalle voisi jatkossa olla tarvetta niin Asemanseudulla kuin Simpeleelläkin

Kunnan muista palveluista

Kunta järjestää peruspalveluja kunnan molempiin päihin

- Liikuntatilat ja –alueet
- Kirjaston ja kulttuurin palveluja
- Asiointiliikennettä

Muu elinvoiman tukeminen

Kunta pyrkii ylläpitämään myös tärkeitä muiden järjestämiä palveluita

- Kauppapalvelut
- Vanhusten kotihoito
- Paloasemat ja VPK –toiminta
- Asumista Rautjärven Vuokratalot Oy:n kautta
- Toimitilojen tarjoaminen on siirtymässä perustettavalle toimitilayhtiölle

Aikaa keskustelulle

Muita kiinnostavia aiheita?

Kiitos

Kunnanjohtaja Harri Anttila

harri.anttila@rautjarvi.fi

0400 559 034

www.rautjarvi.fi